

FACTS OM KONTANTER I SAMFUNDET

- Hver 3. dansker har ikke kontanter på sig. Det er en fordobling siden 2017, så udviklingen går stærkt imod et mere kontantløst samfund (nationalbanken 2020).
- Sverige er ikke blevet et kontantløst samfund selvom der er skabt frivillighed omkring kontanter. Mange restauratører har bibeholdt muligheden for kontanter.
- Ældre og sårbare er som udgangspunkt ikke en gruppe der tager på street food markeder.
- Street Food Markeder har årligt kun en andel af kontantbetalinger på ca. 4%
- 50 pct. af restauratørerne i DRC vil beholde kontanter, 50 pct. vil gerne være kontantfrie.
- Kontanterne er velkomne og de skal selvfølgelig være en del af de samfundskritiske dele i samfundet.

HVORFOR FRIVILLIGHED FOR KONTANTER?

- Banker gør det besværligt at aflevere kontanter.
- Det er tidskrævende, dyrt og upraktisk for små erhvervsdrivende at deponere og få byttepenge.
- EU's hvidvaskningsregler og dokumentation er en tung administrativ byrde.
- Sikkerheden. Indbrud, tyverier og tab. Forsikring og transport er en stor udfordring.
- Kontantkravet er et benspænd for udvikling & iværksætteri idet klassiske banker er tæt på kontantløse.
- Hver 10. SMV'er har udfordringer med at oprette en erhvervskonto i klassiske banker.
- Erhvervskonto for udlændinge tager lang tid at få.
- Hygiejnen er i centrum, når man arbejder med fødevarer, det rimer ikke på kontanter.

HVAD ER EGENTLIG PROBLEMET?

- Kontanter er tæt på udfaset – selv for bankerne.
- Det betyder at en lille selvstændig ikke har adgang til følgende produkter, som en bank tidligere ydede som service:
 1. Drop af dagsomsætning
 2. Bestilling af af byttepenge
 3. Veksling af valuta

SAMARBEJDET MED EN BANK I 2023

En almindelig klassisk bank siger ofte nej til at oprette en bankkonto for et nyoprettet CVR-nr.

For størstedelen af de stadeholdere Street Food District repræsenterer har de fleste et I/S uden egenkapital, som også skal håndtere kontanter uden at låne penge, idet at stadeholderen ofte ikke har særlig stor egenkapital og ikke kan stille sikkerhed i form af værdipapirer eller bolig.

Derfor ender det ofte med et nej-tak fra banken. Eneste mulighed er en neo-bank, hvor alt foregår digitalt og online. Efter forbrugerombudsmandens forvaltning af loven, er reglerne om kontanter blevet umulige at efterleve for den lille selvstændige.

LØSNINGSFORSLAG

JA-TAK TIL KONTANTER. NEJ-TAK TIL TVANG.

- Frivillighed omkring kontantbetaling for restauratører. Mange erfarne restauratører vil fortsætte med kontanter og nye iværksættere vil gradvist komme i gang.
- En undtagelse af kontantkravet på Street Food Markeder på niveau med musikfestivaler.

TAK FOR I DAG

Freja Brandhøj, Politisk direktør, DRC, fbr@thehost.dk
Jesper Julian Møller, CEO og ejer, jm@streetfooddistrict.dk

DANMARKS
RESTAURANTER
& CAFEER

STREET
FOOD
DISTRICT

BILAG I // CASE BESKRIVELSE // STREET FOOD

Loven er for alle, men kontantreglen i betalingsloven forskelsbehandler. Den er oldnordisk og unfair overfor de små selvstændige i restaurations- og detailbranchen. De er tvunget til at fremskaffe, håndtere og deponere kontanter i et samfund, der er i gang med at udfase kontanter, og i stigende grad er kontantløst.

I dag kan man ikke længere betale med kontanter til det offentlige, og kun få banker håndterer kontanter, selvom deres funktion blandt er, at distribuere de kontanter som Nationalbanken udsteder samt modtage midler fra personer og virksomheder til formidling og opbevaring. Således har Danske Bank i dag kun to filialer – en i København og en i Århus – der håndterer kontanter.

Samtlige de små selvstændige i restaurations- og detailbranchen skal derimod operere med mønter og sedler. Det tvinger kontantreglen dem til. Det er ikke tilstrækkeligt, at de tilbyder betaling med kort og diverse apps som MobilePay. Kontantreglen er altså selvmodsigende og udtryk for forskelsbehandling.

Politikerne hylder iværksætteri i form af blandt selvstændige lokale spisesteder, der giver en levende bykerne, arbejdspladser og indtægter til samfundet. Alligevel holder politikerne fast i kontantreglen. De giver altså de små selvstændige et kæmpe benspænd. Det giver absolut ingen mening og skal ændres.

I modsætning til CPR-numre må banker godt afvise at oprette CVR-numre, og det gør de i stor stil – især over for små selvstændige virksomheder, som bankerne ikke tjener nok penge på. Derfor er det meget svært som selvstændig at få en erhvervskonto hos en almindelig bank og tendensen går i retning af neobankløsninger, som er 100% digitale, kontantløse og uden deponeringsmuligheder.

Uanset hvilken bankløsning de selvstændige har, er det dyrt og især tidskrævende for dem at skaffe og deponere penge i deres bank – hvis ikke ligefrem umuligt. Tid og penge har en iværksætter meget lidt af. Kontanter i form af pengesedler kan indsættes i vise pengeautomater (man skal dog typisk være kunde i banken, der udbyder den) og i døgnbokse, men der er begrænsninger på, hvor meget der kan deponeres, det koster penge, og de ligger ofte langt væk.

Resultatet er, at mange holder på kontanterne selv – i hvert fald på Reffen, hvor der er 32 madboder med selvstændige køkkenchefer.

Mønter og sedler er uhygiejniske – det ved alle! De bør ikke håndteres sammen med mad, men det er de selvstændige køkkenchefer og deres personale tvunget til. Samtidig bliver de mødt med krav om, at de skal yde det højest mulige niveau af god fødevarehygiejne. Det stikker i hver sin retning.

De små selvstændige i restaurations- og detailbranchen skal tages seriøst og kunne operere på rimelige vilkår. Lad os skabe nogle betingelser, der faktisk gør det muligt at starte og arbejde som selvstændig i restaurations- og detailbranchen.

Jeg, Jesper Julian Møller, driver fire madmarkeder med 56 selvstændige køkkenchefer. Jeg taler på vegne af dem, når jeg siger, at skal være frivillighed om kontantreglen. Vi tilbyder allerede alle de selvstændige køkkenchefer en løsning, hvor de ikke behøver at håndtere kontanter. Den fungerede optimalt fra 2018 til 2021, men da kontantkravet blev indført, skabte man store problemer for dem. Det er ikke rimeligt, så lad os gøre det muligt at fravælge kravet om kontanter i alle madboder og barer.

Sherin Ali, Awasana // Staderholder på Street Food District

Danske Bank

- Det koster penge at købe byttepenge i banken, og man kan kun købe dem i store partier. Jeg skaffer de fleste på andre måder.
- Der findes kun en Danske Bank filial i København, hvor jeg kan deponere kontanter. Det tager tid at deponere pengene i banken, og den har lukket, når jeg har fri. Derfor ligger jeg inde med store store kontantbeløb. Det er utrygt – isært når jeg transporter dem.
- Jeg skal medbringe en masse dokumentation, når jeg deponerer penge i banken. Det er besværligt og tager tid at skaffe den. Alligevel bliver jeg mødt af mistro i banken angående, hvor jeg har de store kontantbeløb fra.
- Kontantreglen gør det usikkert, upraktisk og uoverskueligt at drive forretning. Jeg bruger så meget tid på at skulle efterleve den samtidig med at samfundet udfaser kontanter.
- Kontantkravet gør det også lettere at lave sorte penge.

Asger Jørgensen, Nordic hotdog // Staderholder på Street Food District

Dragsholm Sparekasse i Kalundborg

- Jeg kører til min bank i Kalundborg 2-3 gange i sæsonen for at deponere kontanter – det tager tid. Næste gang gør min mor det for mig. Det er utrygt at ligge inde med og transportere så mange kontanter – især når man cykler hjem med dem om aftenen. Denne sæson drejer det sig omkring kr. 150.000.
- Min bank har oplyst, at den per 1. oktober ikke længere håndterer kontakter, og at jeg bliver nødt til at have særaftale med den eller skifte bank. Jeg ved ikke hvad jeg skal gøre.
- Når der er travlt, er der nødt til være to i boden, hvor den ene udelukkende håndterer kontakter i stedet for at lave mad. Det er vi nødt til af hygiejnemæssige hensyn.
- Jeg bruger så meget tid på at håndtere kontanter. Det er med til at knække halsen på os.
- Vi skaffer byttepenge, når vi handler ind. Der er også folk, der køber bland-selv-slik for to kroner og betaler med en tusind kroner-seddel
- De eneste, der er glade for kontantreglen, er udenlandske turister og folk, der ligger inde med sorte penge.

Anders Malbek, Big Easy // Staderholder på Street Food District

Jyske Bank

- *Skat og banker vil ikke håndtere kontanter, men det skal jeg.*
- *Kontanter komplicerer bogføringen. Der kommer en fejlmargen i regnskabet. F.eks forveksler ansatte 10'ere og 20'ere.*
- *Da jeg startede op, oplyste banken, at det ville koste kr. 500-600 om måneden at få den til at håndtere kontanter. Derudover skulle jeg betale gebyr for at købe kontanter, som kun kan bestilles i store mængder.*
- *Mine ansatte og jeg lænsrer 4-5 tankstationer for byttepenge.*
- *I dag koster det 20 kroner at deponere kontanter i banken, og jeg må højst deponere kr. 25.000 ad gangen. Gebyret er selvfølgelig en udgift, der på sigt løber op, men det er mere alt den tid, det tager at deponere pengene.*
- *Jeg har altid kr. 20.000 i kontanter i min taske. Det skaber utryghed.*
- *I dag har jeg ikke et direkte økonomisk svind, men jeg bruger enormt meget tid på at skulle håndtere kontanter. Tid jeg kunne bruge på at udvikle min forretning og give bedre service til kunderne.*
- *Fødevarestyrelsen kræver at vi yder det højest mulige niveau af god fødevarehygiejne. Samtidig skal vi håndtere kontanter. Det giver ikke mening, og stikker i hver sin retning.*

BILAG II // STATEMENT // JIN KNUDSEN, SENIOR MANAGER, REFFEN

Vi oplever desværre en del udfordringer, efter vi er blevet pålagt at skulle tage imod kontanter. Nedenstående har jeg beskrevet det jeg selv oplever, men også det jeg hører fra de andre madboder.

Byttepenge

Først og fremmest er det næsten umuligt at skaffe byttepenge, før i tiden kunne man bestille byttepenge hos bankerne, men det er jo ikke tilfældet i dag, da de er blevet kontantløse.

Et af stederne hvor der kan købes byttepenge, er i Inco, men der betaler man et højt gebyr, og for de små selvstændige madboder, er det en dyr bekostning. For en uge siden købte jeg byttepenge, ville gerne have 2000 kr i mønter, og det kostede mig 420 kr.

Kontant Omsætning

Du skal have oprettet en døgnboks aftale hvor du kan deponerer dine kontanter. Dem skal du først sortere, derefter skrive antal kontantsedler og hvilken slags af hver seddel på en label du klister på bankposen, efterfølgende skal du registrere denne label på din konto, før du deponere dem. Det skal her nævnes, at mønter kan man ikke deponere, så det er altså ikke hele din omsætning du kan få ind på kontoen samtidig.

Derefter skal du stå ude på gaden med en masse bankposer, hvor alle kan se dig, og droppe din omsætning i en lille boks, som kun kan tage en pose ad gangen, hvor før i tiden, kunne du tage i banken med dine kontanter og indsætte dem på kontoen, men det er jo ikke muligt, igen fordi bankerne er blevet kontantløse. Så ikke nok med at du nu skal bruge mere tid på at få dine kontanter i banken, fremfor at stå i din madbod, det er også mere risikofyldt og usikkert, eftersom alle kan se du står og dropper penge i en boks.

Indbrud

I de fem år jeg har været på Reffen, har jeg ikke oplevet et indbrud, men her efter kun 2 ugers åbning har vi allerede haft 2, og det er pengeskufferne der er gået efter. Uanset om der bliver stjålet noget eller ej, vil det stadig medføre en del gener. Økonomisk da der højst sandsynligt er blevet ødelagt noget og skal repareres, samt det også skal igennem forsikring. Følelsesmæssigt, da det gøre det mere utrygt at være der.

Menneskelige fejl

Vi oplever desværre også flere minus differencer i regnskabet, det er jo mennesker og ikke roboter der håndterer kontanter, og der kan derfor opstå fejl, men, desværre er det nu også nemmere for en svag sjæl at blive fristet til at "låne" lidt kontanter.

At skulle modtage kontanter, har desværre gjort de mindre selvstændige madboders forretning mere kompliceret, utrygt og har givet dem flere økonomisk udgifter.